

Premišlji ta teden
globokost in resničnost sle-
dečih rekov, citatov in gesel:
„Kdor zaničuje se sam, podlaga
je tujičevi peti.“
„Sloga jači, nesloga tlači.“
„Odprti srce, odprti roke, otiraj
bratovske solze!“
„Ni vse zlato, kar se svetli!“
„Svoji k svojim!“
„Kmet je stebel države.“
„Vera v Boga in narodna sloja!“

Uredništvo in upravnništvo PTUJ, Panenska ulica 5.
Rokopisi s. ne vrača o.
Letna predplačnina znaša Din 28⁰⁰. Ček. račun 16.089

PTUJ, 13. februarja 1932

Cena oglasom: Po ceniku oob. po dogovoru.
Cena malim oglaš. m: Vsaka beseda Din 1⁰⁰ in — 50.
Večkratne objave po dogovoru.

NARODNA

Letnik 19
Štev. 6

„Sloga jači, nesloga tlači“

(Kako si naši čitatelji razlagajo naša gesla?)

Med najlepšimi in najpomembnej-
šimi reki in pregovori je gotovo goreči-
tirani, ker vsebuje globoko življenjsko
modrost.

Kaj bi bilo na svetu brez sloge? Iz-
raz „sloga“ je skoro istoveten z izra-
zom „disciplina“ in ima še globlji po-
men.

Prvi vzgled nesloge nam p. f. čuje
sveto Pismo, ko govori o neslogi an-
geljev, ki so se ločili v dva tabora: v
dobre angeli in — hudiče... Brato-
morna zaviš (povej: nesloga je kajnu
včila zločesto misel, da ubije brata A-
bela. Stori je tak vnebovpijoč greh, ka-
kor ga stori vsak, kdor podpihuje k
neslogi in neposlušnosti svoje brate in
vekomaj bo ta vzgled bratske nesloge
svarilen klic k — morali, k srčni kultu-
ri. — Sloga se očituje v velikih pokre-
tih (strankah), ki zmagujejo le tedaj, a-
ko so vsi složni in ni med njimi razdo-
ra, razdvojenosti. Sloga ustvarja čude-
že, takisto tudi — nesloga rodi zgube
in nesreče. Kdor hoče imeti „uspehe“
za svoje sebične namene, seje zdražbo
v družine, hujska stranke, natočuje vo-
diteje, seje neslogo v društvene odbore;
prekocni so ap. sto i nesloge, zavestni
zdražarji, hlapci vsega hudega. Neki-
teri pravijo takim sejalcem hudičevega
semenja, — da uganjajo oz. vodi-
jo „politiko.“ Koliko gorja, ki izvira
iz sejanja nesloge se je zgodilo pod
krinko — politike! O tem je zapisala
dosledna zgodovina že svoje. —

Razpadla avstro-ogrška monarhija
je imela v svojem grbu, na denarju in
zastavi napis oz. geslo „Viribus uni-
tis!“ (Z združenimi močmi.) To je bi-
la vaba oz. mamilo za številne narode,
ki so bili pod enim jarmom. Državna
politika je delala s tem geslom na zu-
naj, v resnici pa je sejala neslogo s
tem, da je dala prednost nemški veči-
ni in trpeči preganjanje Slovanov. V
tem primeru se je zloraba sicer le-
pega gesla „Z združenimi močmi.“ ka-
kor znano — kruto maščevala nad se-
jalci razdora in notranje sloge v mo-
narhiji, kar ugotavljamo kot zgodov-
vinski vzgled, ne da bi pri tem
lah kakemu mameluku povoda za o-
čitek, da pretakamo krokodilove solze
za razpadom Avstrije, ki je zgodovinsko
svarilen vzgled za veke, kam v o d i n e-
sloga.

Prav idealno se pa blišajo v na-
šem državnem grbu štirje „S“, kar po-
memu „Samo sloga Srbijo spasava —
rešuje.“ Samo pomislimo na ogromne
žrtve pri umiku preko Albanije, po-
globimo se v ferojsko Kalvarijo in
spoznali bomo, da ne bi nikdar ne u-
gledali „Vidovlja zarij“, nikdar doži-
veli velikega ujedinjenja v skupni kralje-
vini Jugoslaviji pod žezlom viteškega
potomca Črnega Jurija, ki tudi v pre-
gibanstvu ni nehal pozivati po svetu
razkropljenih bratov k slogi. Ta po-
litika stvarnosti je ustvarila čudeže in

ko so se pozneje razpasle strasti in
so sejali lučke skušali udovolji i svo-
jim partijskim strastem in nagibom
ter je hidra nesloge pretila — po bra-
tomornih dogodkih — uničiti stavbo,
ki je tvorevina bratske sloge, tedaj je zo-
pet zadonel g. a. Kicarja sloge i — Do-
movina je bila rešena. V složnem so-
žitju treh bratov po geslu „brat mi mjo,
koje vere bi“ lahko z zaupanjem gle-
damo mimo vseh težav v bodočnost,
prepričani da je notranja sloja etudi
diktirana — tisti zdravi kvas, ki je pre-
kvasil našo Domovino in njene sinove.
I. o. i. in domači rovarji bi radi imeli ne-
slogo, ker vedo, da v prepi u dvei vedo-
no tretji vleče dobiček. —

Ta dva primera iz zgodovine naj
zadostujeta. V nadaljno premišljevanje
pa povejmo še te resnice:

1. Kaj bi bilo v družini, kjer ni
sloge? Kaj v podjetju? Kaj v uradu?
Kaj v občinski upravi in v — parla-
mentu? — Preveč j. s. n. odgovarja zgo-
dovina na to — pa tudi lastne skušnje.

2. Nesloga je seme satanovo, je
hujskanje k neredu, k zmešnjavi, je
vzbujanje sebičnih nagibov.

3. Ali ste videli neuspehe onih
strank, kjer je v glavnem bil lov na
osebne koristi plod — nesloge?

4. Kaj naš uč. „modrijansko za-
furan“ rezultat koroškega plebiscita?

5. Na kaj nas spominjajo brato-
morne borbe in bitke med narodi?

6. Ali ste kdaj pomislili na to, da
so v slogi tudi slabi — sila?

V slogi je moč! Zato složno delaj-
te za svoj list „Narodna Sloja“ ne o-
zira se na zagrizene zasleplence, ka-
terim je prava sloja trn v peti. Vsak
naj pridobi svoje prijatelje za lsi in
nikdo naj ne pozabi na — naročnino!

Japonski cesar Hirohito.

Kveder Dragotin:

Nekaj misli o krizi v kmetijstvu.

(Nadaljevanje).

Težavni položaj kmetovalcev zada-
je pa tudi vladi toliko skrbi, da je pri-
morana prav izdatno in odločilno po-
seči v sedanji še neurejeni potek celo-
kupnega narodnega gospodarstva. Vla-
da in parlament se ne smejo, več ome-
jevati samo na to, da zahtevajo od vo-
dilnih gospodarskih krogov in obstoje-
čih gospodarskih organizacij, da sami
preurede gospodarstvo vseh panog, po-
sebnost uvoz, izvoz in konzum kmetij-
skih pridelkov v tem smislu, da se pre-
neha škodovati domačemu kmetijstvu,
pa tudi domači industriji in obrti. Vla-
da in državna uprava zato tudi pridno
proučuje vse vzroke neurejenosti in
nepravilnosti v celotnem kmetijskem g-
sposodarstvu, torej posebno tudi dobavo
in prodajo kmetijskih pridelkov kon-
zumentom. V izločenje vseh pomanjklji-
vosti in pogršček, ki se dogajajo v kme-
tijskem, gospodarstvu seveda ne zado-
stuje prizadevanje vlade in parlamenta,
nego je še treba, da se v to svrhu tudi
organizirani kmetovalci v vseh pokra-
jinah naše države. Dobro organizirani in
poučeni kmetovalci bodo v skupnem
delovanju z državo mogli še le rešiti
kmetijsko gospodarstvo sedanjega skraj-
no slabega položaja.

Da je naše celotno kmetijsko go-
sposodarstvo v državi res še neurejeno,
smeli bi celo reči zanikerno, ker je
brez enotnega vodstva in cilja, to doka-
zujejo dejstva, ki jih hočemo v nasled-
njem — seveda najbolj kričeča — na-
vesti.

Tajnik beograške zbornice za t go-
vino, obrt in industrijo gospod Sveti-
slav Marodič je namreč ugotovil sle-
deče podatke:

1. Da smo v času od leta 1922 do
1931 uvozili v našo državo iz inozem-
stva nič manj nego za 54 milijonov di-
narjev navadne čebule, kakor da bi iste
pri nas ne mogi v dovoljni množini pri-
delati.

2. Da smo samo krompirja v letu
1929 uvozili za 36 milijonov dinarjev,
izvozili pa samo za 1 milijon.

3. Fižola, graha, leče, smo uvozili
v zadnjih 9 letih za 34 milijonov din.,
izvozili pa samo za 4 milijone.

4. Repnega, makovega, sezamovega,
lanenega semena smo v teh letih uvo-
zili za 3338 milijonov, izvozili pa nič.
Tu se nehoti vprašamo. Kdo to seme-
nje raši? Nihče drugi, kakor naši indu-
strija v državi. Vprašati je pa tudi, zakaj
se ne organizira kmetijsko pridelovanje
za to produkcijo, da ne bo treba toliko
denarja razmetavati v inozemstvo i. da
bo tudi naš kmet nekaj zaslužil.

5. Svinjske masti smo v omenjenih
letih uvozili za 326 mil., izvozili pa smo
samo za 71 milijonov.

6. Loja smo v tem času uvozili za
274 mil., izvozili pa samo za 1 milijon.

7. Raznega olja: Iz bukovega žira
iz maka, repnega semena itd. smo u-

vozili za 720 milijonov din., izvozili pa
komaj 31 milijonov. Vrh tega pa smo u-
vozili lanenega olja za 6 in pol mili-
jona din., izvozili pa samo za 1 in pol
milijona din.

8. V letu 1930 smo še tudi uvozili
modre galice za 29 milijonov, ki je ima-
mo doma v izobilju in za 20 milijonov
soli, katere imamo istotako v izobilju.

9. Slične številke bi še lahko na-
vedli za uvoz zelenjave, voska, ovčje
volne, raznih kož, živih prašičev itd.

Vsesplošna gospodarska kriza je pri-
silila vlade vseh držav, da razmotirajo
vprašanja, kako bi bilo mogoče na naj-
hitrejši način preurediti in zracionalizir-
ati vse narodno gospodarstvo v državi
na osnovi dobro premišljenih načrtov
in to tako, da bi se s tem pomoglo v
prvi vrsti kmetovalcem in delavcem.

Zato je postala zahteva:

„Gospodarstvo po strogem načrtu
za določeno dobo let domačim potre-
bam in razmeram primerno“ splošno
priznato geslo, od čegar vresničenja
si obetajo vsi uvidevni gospodarski vo-
dilni krogi.

Vsega smo po tem poročilu v zad-
njih 9 letih plačali v inozemstvo za kme-
tijske pridelke, ki bi jih naše kme-
tijsko z malo večjim trudom brez da-
ljnega samo lahko pridelalo, nič manj
nego 5252 in pol milijonov din.

Jeli še treba več dokazov, da je do-
sedaj naše kmetijsko gospodarstvo bilo
in da je še neurejeno, brezcilno in
skrajno pomanjkljivo neorganizirano?

Da je siromaštvo kmetijskega stanu
nujna posledica takega nospodarstva,
je jasno. Tudi že brez splošne sedanje
svetovne krize, ki je neverjetno pove-
čala itak že kričeče krivično razmerje
cen kmetijskih pridelkov do obrtnih in
industrijskih izdelkov, je moralo naše
kmetijsko gospodarstvo zabresti v iz-
redno slabe razmere.

Predvsem je treba dognati, kdo vse
je kriv orisanega slabega celokupnega
kmetijskega gospodarstva.

Krivda leži že v pridelovanju ali
produkciji. Mnogo se pri nas prideluje
pridelkov, ki nimajo cene in ki jih je
tudi silno težko vnovčiti, še manj pa
izvažati. Iz navedenga pa smo videli,
da je mnogo pridelkov, katerih se mno-
go premalo prideluje že za domačo po-
rabo, kaj še le za izvoz. Vse to izvira iz
tega, da kmetovalci v naši državi ni-
kjer še niso v svrhu skupnega gospo-
darstva, — predvsem za pridelovanje
vseh potrebščin po gotovem načrtu,
— stanovsko enotno organizirani. Po-
trebne pridelovalne načrte za vsak kraj
in za vsako pokrajino bi morali na po-
sebnih skupščinah izdelati organizacije
kmetovalcev, uvoznikov in konzumen-
tov zlasti industrijskih. Odločilno be-
sedo bi morali imeti gospodarski stro-
kovnjaki tako za pridelovanje kakor tu-
di za dobavo in razpečevanje konzum-
mentom.

Konec prihodnjic.

Zapečatenje Kmetijske eksport. zadruga v Mariboru.

Nemalo pozornost je vzbudila ne-le v Mariboru, ampak po celi banovini vest, da so uradno zaprli prostore „Kmetijske eksportne zadruga“ v Mariboru, ki se je poleg drugega bavila tudi z množestvenim zavarovanjem za posmrtnine, kar je mnogo ljudi p ipravilo do tega, da so kljub občutni denarni krizi vendarle hiteli zavarovati ne-le smrtne kandidate — svoje, ampak tudi berače in — hiralce. Zadruga je zavarovala tudi živino, kar ni nič napakega in tudi nudila pomoč v slučaju požarne nesreče in drugih elementarnih nezgod. — V kolikor je bilo poslovanje glavnih funkcijonarjev imenovane zadruga nepravilno, oz. nepošteno, bo ugotovilo mimo vseh komentarjev sodišče in sodni pregled zadrughnih knjig, — zato se vzdržujemo vsakega očitka napram začasno aretiranim voditeljem, katerih zaščito tudi zakon o tisku prepisuje. — Samo dejstvo, da so si kupili lastno tiskarno in tudi tiso še ne nudi dovolj podlage za domnevo nepoštenega poslovanja. Ako zavarovanci niso dobili v največ dosedaj prijavljenih slučajih od agentov obljubljenih izplačanih posmrtnin v obljubljeni višini, je to zgolj raditega, ker se dotični razred ni bil poln, kakor to prakticirajo vse druge pomožne blagane te vrste. Lahkomiselna je pač odločba, da ni bila uvedena takozvana čakalna (karenčna) tloba, ni se zahteval zdravniški pregled zavarovanca in tudi doba starosti je bila postranska stvar... Vse te okolnosti so v sedanjem težkem času, ko je treba vsak dinar obrniti, za peljale množico zavarovancev, da so kakor hipnotizirani prijavljali ne samo sebe, ampak mnogo tujih oseb. „Prokleti pohlep po zlatu“ (auri sacra fames) je v stanju, da vodi v nemoralne spekulacije in v — kriminalistiko, ne da bi vodje imenovanega podjetja to osebno nameravali. Prav nepošteno pa je, da so, kakor gladen pes po masni kosti planili senzacij željni pismarji po zavodu, ki je vsled svojega razmaha dal vsakemu zavarovatelju mnogo več, kakor je prejel predplačila. Lahko je hišo zažgati in spustiti v zrak, težje pa je z zidanjem nove. — Zavarujoč se proti eventualnemu očitku, da hočemo braniti prižadete, s katerimi nimamo niti najmanjšega stika, izjavljamo v pomirjenje javnosti, resnici na ljubi

in pravici v čast ter na prošnje iz občinstva sledeče:

1. Kmet. eksp. zadruga, ki je inserirala v vseh listih, (samó ne v našem!) je sedaj tarča teh listov, katerim je nosila svoje stotake. To je neokusna nehvaležnost.

2. Ako se prav vzame, so preprosti ljudje storili velik gospodarski poskus s tem, da so milione mrtvega denarja spravili v valovanje. —

3. Po izjavi nekega zelo brijtnega gospoda je bil pri KEZ edini kamen spodtike, da ni bilo v vodstvu nobene „bolše“ o ebnosti... Mogoče ima prav ta gospod! —

4. Vse podobne ustanove delajo enako, samo bolj prevdno in svoje prebitke čuvajo za svoje članstvo, ki mora natančno izpolniti vse predpogoje za sprejem v zadrugu.

5. Vse, v trg. register vpisane zadruga so podvržene strogi sodni reviziji in je zelo smešno, se razburjati nad takimi „afetami“.

6. Ko bo sodišče pregledalo vse knjige, tedaj bomo do objave razsodbe kot kronisti upravičeni poročati o poteku sicer zelo razburljive zadeve. Takrat bodo tudi krivci znani in njih eventualna krivda dokazana. Zato ne kaže razburjati sebe in javnost, ampak mirno počakati na razvoj in razplet preiskave. Ako pa stopi v hišo kak agent, si ga dobro oglejte, in, predno sklenete z njim kupčijo, prečitajte vse prospekte in tudi ono, kar vam je napisal. Neumni ljudje niso le hranitelji raznih „zavodov“, ampak mnogih takih špekulantov, ki se na račun lahkovnosti ljudstva prav nekaznovano bogatijo, kar je nedavno neki zelo ugleden gospod odkritosrčno priznal: „Ako bi kmet prišel k pameti, bi morali mi... prejeti za kramp in motiko!“ — Ganljiva odkritosrčnost gospoda, ki po besedah Prešernovih „iz pravi kuje rumenjake“ t.j. cekine! —

Samoposebi je umevno, da obsojamo vsako zlorabljanje sočujalnih ustanov pod krinko dobrotelosti in moralne pomoči bližnjemu v sebične namene, ako pa je KEZ oz. so nje voditelji storili kaj za svoj žep, so najmanj toliko duhoviti oz. ženjalni, kakor razni ravnatelji skrahjanih bank, katerih po'om je zasekal globoko rano v telo narodnega gospodarstva. Seveda, ako dva storita isto, ni isto...

Nabirajmo narodopisno blago.

Nekaj besed našemu razumništvu.

V preteklem stoletju se je podeželno razumništvo s hvalevredno vnemo bavilo s nabiranjem raznovrstnega narodopisnega blaga slovenskega ozemlja, toda v zadnjih desetletjih se je to začelo zelo zanemarjati. Ako se namreč ozremo bližje po naših krajih in živimo tla časa med kmetiskim ljudstvom, ugotovimo kmalu, da še ogromne množine tega gradiva sploh niso spoznane zatoorej tudi ne dvignjene ali zabeležene.

Ako pa pregledamo razne panoge te narodopisne vede, spoznamo takoj, da je v tem oziru naša stara zgodovina, katere bi naj gojila naš narodni ponos in našo utemeljeno samozavest na najslabšem. Nam služijo še danes smešne bajke, katere so nam vrivali naši politični in narodni nasprotniki skozi dolgo dobo v naše učne knjige, kot zgodovina — in naša pristna zgodovina je dobila iz naše lastne malomarnosti značaj bajke. Ivan Popovič (roj. l. 1705), Linhart, Vodnik, Koserski, Trstenjak in dr. so še

vedeli in učili, da smo na današnji naši zemlji praobitavljali, in Vodnik je celo ono prepričanost izrazil v stihu:

„Od prvega tukaj stanuje moj rod; če ve kdo za čruga, naj reče od kod?“ —

Toda poznejša pokojenja so drug za drugim podlegla raznim mamilom iz avstro-ogrskih političnih lekarn. Ako je pa kdo začel opozarjati na te zablode, že je bil razkričan od lastnih ljudi kot sanjač ali prenapetnež, in če že ni ravno prišel s sodnijo navskriž, bil je saj vpisan v črni politični knjigi kot p. u. ali p. v. (politisch unverlässlich, politisch verdächtig politisch nezanesljiv, politisch osumljen). Je torej že skrajni čas, da se danes, ko smo svobodni, zopet vrnemo k zgodovinski resnici. —

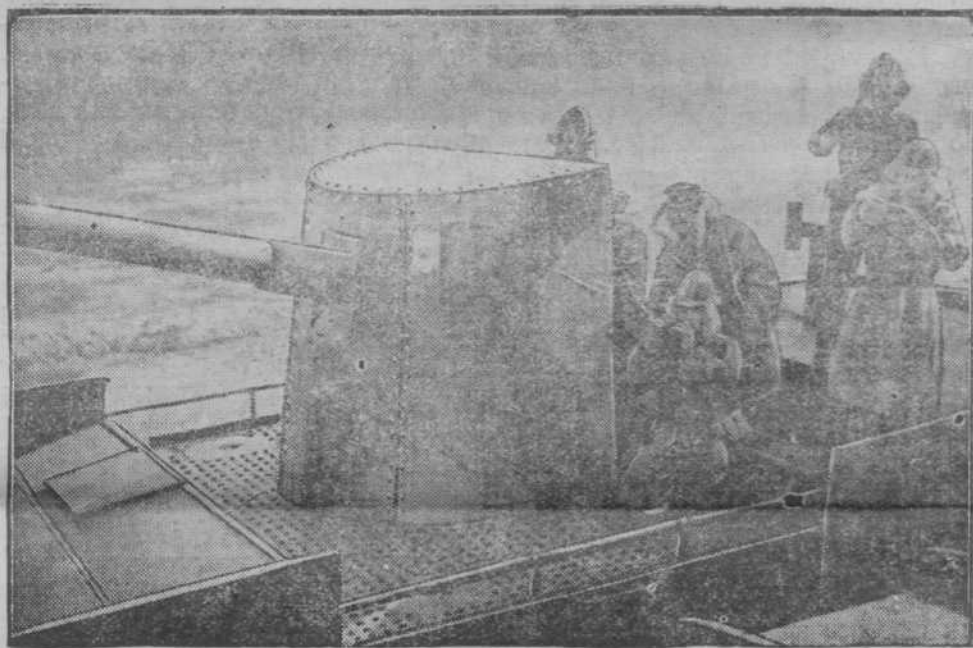
Dasiravno so bili ravno Slovenci najbolj delavni s'avisti zadnjih dvesto let, je pri nas še vedno nakopičeno ogromno neobdelanega jezikoslovnega gradiva. Neizčrpni zakladi pozabljenih ali zatemnelih izrazov še tiči v naših krajepisnih imenih. Začeli smo jih že sicer preučevati in objavljati, pa doseganje delo ne pomeni še niti enega odstotka vsega dela.

Med priprostim ljudstvom se še nahaja danes tudi nebroj izrazov, kateri še do sedaj niso uslovarjeni, dasi so od

Svetovne znamenitosti v slikah.

Ameriška ladja, ki se je potopila v Kitajskem morju.

Japonski oklepni vlak na bojišču.

Sem poravnal naročnino?

pamtiveka v živi rabi pri nas, ker jih še nihče ni kje objavil ali saj na nje opozoril. Med temi je že tudi mnogo takih, kateri še danes takorekoč tonejo, kajti naša mladina jih več ne rabi, ker jim je a i prehitela že kultura a i pa popojnoma izpodrinja ze kaka tujka za vedno.

Mnogo izrednega gradiva je bilo ugotovljeno zlasti na slovenskem Stajaru. Ze znani jezikoslovec Kopitar je čutilno obžaloval, da ni rojen Stajerc, ker je tam zasledil veliki izvirni besedni zaklad slovenskega jezika, katerega pa Kranjci že več ne poznajo. —

Pri tem paberkovanju pa prosimo posebno naše razumništvo na deželi, da nas krepko podpira pri izsledovanju neuslovarjenih izrazov in sploh na vsako še neobjavljeno gradivo narodopisnega značaja. Nič ne de, ako se tudi kaj vnovič opiše, ker ni znano, da je že kdo prej na to opozoril; stvari samé to ne bo na škodo, kajti podvojena nit drži tem bolje.

Pritegniti se pa mora k temu složenemu delovanju tudi priprosto ljudstvo, ker več ljudi več vidi, več sliši in po takem tudi več ve. Često se radijo v neprijetnem medsebojnem obveščenju celo izrazi, katerih se pa kmet ne poslužuje v obratu s tujci, ker nimajo salonskega lika. Toda samo tem potom je včasih le še mogoče ugotoviti tudi kra-

jeveno razširjenost, razdvojeni pomen in pristno obliko kake besede, in se da le na ta način zbrati do skrajnega razčiščenosti in prevejanje zrnje.

Upamo, da nam bo šel pri tem našem stremljenju vsakdor na roko, kdor se zaveda pomena narodopisne vede za opis zgodovine in kulture našega naroda. To plodonosno delo bo tudi uredništvo našega lista, da si ima za enkrat še piči prostor za obširnejše objave kulturne smeri na razpolago, pospeševajo do skrajne možnosti, kajti, vse kar je enkrat tiskano, na to se zlahka več ne pazabi. —

(Opomba uredništva: — Ta topel poziv nam je poslal naš prijatelj, polkovnik v pokoju in zgodovinar g. Davorin Žunkovič, čigar knjige o Slovanih in narodopisne črtice vzbujajo zanimanje tako v učenem svetu, kakor radi po ljudnosti slova tudi med kmečkim ljudstvom. Razumništvo na deželi in tudi drugi naši zaupniki bodo prav storili in zgodovini svojega okoliša prav mnogo koristili, ako čimveč starih listin in druge starine, ki za njih nimajo vrednosti pošljejo uredništvu, ki bo skrbelo za nadaljnjo odpremo istih v roke priznanega strokovnjaka, ki je avtor tega poziva.) —

Dopisi.

Poziv prijateljem „Narodne Sloge“.

Z ozirom na zelo nekateri so-
judniki, naj bi se pritegnilo v ožji
krog sodelavcev in v konzorcij lista
čim več članov, sklicuje podpisani izda-
jatelj lista tozadevno anketo vseh, ki
so voljni dejansko sodelovati pri raz-
širjenju lista, ki si je priporil že lepo
število naročnikov. — Tozadevni raz-
govor se bo vršil v sredo, dne 17. t.m.
ob 20. uri zvečer v posebni sobi go-
stilne Mahorič. Posebnih povabil ne
bomo razpošiljali.

Naceistvo Ptujске tiskarne. —

OPOZORILO. — Dotičnik, ki je
prošlega meseca kupil knjigo „Welt-
geschichte“ se naproša da se osebnost
v naši upravi vsrno informacije.
Zadeva je važna. —

TURSKI VRH-ZAVRCE. — Pri-
jatelj našega lista veleposestnik g. Guj-
do Neumann iz Turškega vrha se je
dne 6. t.m. poročil na Dunaju z gđe.
Jerico Joštovo iz Dunaja. K srečni živ-
ljenski zvezi čestitamo mi, kakor vsi
znanci kar najtorejše ter želimo mno-
go sreče in blagoslova. —

„I. JUDSKA SAMOPOMOČ“ Mari-
bor naznanja vsem našim cenj. članom
kakor vsemu cenj. občinstvu, da ni v
nobeni zvezi s podpornimi društvi „Vza-
jemna samopomoč“ v Ljubljani in „Kme-
tijska eksportna zadruga“ v Mariboru.
Naše poslovanje je bilo revidirano me-
seca oktobra 1931 od inšpektorja mi-
nisterstva za trgovino in industrijo v
Beogradu, ki je našel isto popolnoma
v redu; radi tega prosimo za nadaljno
zaupanje kakor dosedaj. —

„UROVCI. — Krvav potek Ku-
rentovega slavlja. Ze od nekdaj so maš-
čevalci izbrali za svojo „beso“ (t.j. o-
sveto) praznik maškar. Vse je takrat v
krinkah in tako „junaško“ maščevanje
se marsikdaj — posreči, seveda v žalost-
nem pomenu besede. Tako je bilo tu-
di pri nas. Posestnikov sin Franc Vin-
diš se je našemil. Pod zaščito mraka
ga je napadel trop pijanih maškar. Ne-
srečnik je zadobil 7 težkih ran z no-
žem v glavo. Kmalu po zadobljenih po-
škodbah je izdihnil, predno so mu mog-
li nuditi pravo pomoč. Pretresujoč do-

godek je pač dovolj glasen opomni,
kam vodi srčna surovost. Napadalcem
so že na sledu. —

PTUJ. — (Čudna, nekaznovana raz-
vada.) Kljub svarilnim napisom, da je
strogo prepovedano in kaznjivo, po-
pešpotih kolesariti in goniti živino —
se vrši po pešpotih in pločnikih sredi
mesta in v mestu samim, da o periferi-
ji ne govorimo zelo „živahen“ pro-
met, ki sili pešce, da se kavalirsko u-
mikajo kravam, kolesarjem in motoci-
klistom. Prosimo odpomoči v okviru iz-
vajanja cestnopolicijskih predpisov, si-
cer so svarilni napisi popolnoma ilu-
zorni oz. nepotrebni. Menda pa ni v
interesu poklicanih činiteljev, da bi o-
pisani nedostatek ostal neodpravljen in
da bi v izvajanju cestnopolicijskih pred-
pisov ne vladala anarhija. —

IZ SREDISCA nam pišejo: — Ker
smo že začeli, moramo tudi nadaljeva-
ti. Zadnjič sem Središče opikal malo
z moralne strani, a danes bi si bilo do-
bro ogledati središko posojilnico, to
impozantno stavbo, radi katere je za-
slovelo Središče devet far naokoli. —
Na starodavnem, asfaltiranem „Placi“
so si središki „tete“ zamislili svojo pa-
lačo, v katero bodo shranjevali svoje
dolgove. Res, gradili so jo kakor Noe
barko, a končno so jo vendar spravili
pod streho. Streha je malo prevelika,
pa kaj zato? Marsikateri elegantni go-
spod ima malo preveliki klobuk, ker
se boji, da mu ne bi glava narasla in
bi zaradi tega postal klobuk premaj-
hen. Tako so mislili tudi središki „te-
teti“. Ko bo več denarja, jo lahko raz-
rinejo, kakor slavni Verzejci svojo cer-
kev. Les in strešna opeka se sicer ne
dajata raztegniti, zato pa so naredili stre-
ho že sedaj večjo. Po velikem, do kol-
len segajočem blatu prideš do mramor-
natih stopnic in od tam v notranjost.
Na levi je Posojilnica, a na desni po-
šta. Najprej sem si hotel ogledati prosto-
re Posojilnice, pa so mi jo gospod „pi-
satelj“ pred nosom zaklenil. Bojijo se
sigurno, da jim ne bi odnesel kako dol-
žno pismo. Ker v Posojilnico nisem mog-
el, stopim na pošto. Vse je tako, ka-
kor v apoteki. Tu tudi ne dobim potreb-
nih mi informacij. Prvo nadstropje, o-
ziroma podstrešje bo baje vzela v na-
jem žandarmerija, da bo tako denar
in vrednostni papir v večji varnosti. —

(Dalje prihodnjic.)

ORMOZ. — Ormoški čuk piše o
pogovoru ormoških in okoliških čukih
na tašenski dan, ko so prebrali „Or-
moško oso“, Enoglasna sodba, da „O-
sa“ boljše rečeno nje vsebina ni vredna
D 10., kakor so jo prodajali za komad.
Zelo žalostno spričevalo si je dala po
svojih avtorjih z g'avnimi glavami brez
možgan. Zakaj pa sebe ni opikala prav
pošteno, ko ji mozoli rastejo in se ji
nabirajo tam na spodnjem koncu kjer
miga z brado in z dolgimi kocinami?
Zakaj vedno trči proti reumatičnemu
zavodu mimo občinske hiše in mimo
železobetonskih utrd? Sam sršen z
družico vred se ne ženira, ko dnevno
pasira lepo tlakovano cesto tam pri ro-
tovžu in se občani radovedno sprašu-
jejo: „Ah kam gospod gre tvoja pot?
Patron z lilijo v roki se sprašuje, ke-
daj priteče reka „Jordan“ mimo nas,
da nas opere podedovanih grehov? Na-
še zlato kumice pa ni in je ni, ker jo
je osa pčila! General Freiday je čuk
vseh čukov v celém ormožkem okolišu.
V vsaki okoliški vasi obstoja tako ču-
kovsko gnezdo z mladimi in starimi ču-
kci, ki vse pozobljejo kar na lačni že-
lodec, osobito mestne ose dišijo čuke-
com prav dobro, dočim sršenom iz
Ormoža zamašijo gobec s hrenom, kis-
lim zeljem in krajnskimi klobasami.
Slavni propagator in govornik vseh par-
tij, zastopnik ormoškega parlamenta
i.t.d. se zna, da vse le začasno, je traj-
no bolan in umira. Zavaruje naj ga „O-
sa“ pri „Eksportni“ v Mariboru za po-
smrtnino, ki naj služi v dobro osinega
uredništva v izogib beračenja za „O-
so“. Naš župan, kaj Osi mar je mož na
svojem mestu? Oj zvoni zvoni naš ro-
tovški zvon! Nikar ne zvoni „Osi“!
Ni vredna zvonjenja, še manj parade
žarenja. Sršen, osa, tak, tak, tak, v
kjablvirtlu Vaš je znak, tam se ose žbi-
rajo čebelarji strd pobirajo, strd od da-
leč vohajo, od strdi le živijo! In od
tega kar drugi pridobijo! Živijo slava
na ormoška „Osa“. —

Listnecai uredništva.

N. Paluc — Maribor: Radi aktu-
elnosti članka bomo istega priobčili
prihodnjic v celoti. Prosimo še več in
— pravočasno.

Mnogim iz Ptuj: — Na imenova-
nem sliodu je bil po naših informacijah
zastopnik kompetentne oblasti. Ako se
je nekaterim zabranil vstop k zboro-
vanju, četudi so zastopniki obrtnikov

prišli kot delegati, je to zadeva posa-
meznika, ki se je morda v svoji goreč-
nosti — prenačil. Pestra tvarina za Ču-
ka je shranjena za posebno priiko. Tan-
kočnost gotovih, ki sicer uganjajo koz-
larije, je res postno — ganljivo spoz-
nanje. Vse pride na vrsto. —

Dav. Z. Maribor. — Prisrčna hva-
la za poslano! Vse bo po možnosti
objavljeno. Tudi nasveti so dobri. —

X. T. Maribor. Prihodnjic.

Z. — Ptuj: Vemo za to ježo. To
je posledica pustnega mačka. Ako se
kdo ne more znesti nad svojim „ko-
mandirjem“ v krilu doma, se pač raz-
korači tam, kjer se čuti varnega. Kon-
čno pa veljaj tudi tu pravilo: „Kaj nas
briga, če osel riga!“

Gospodarjem: — Na splošno željo
smo otvorili poseben oddenek, v kate-
rem se bodo obravnavale samo gospo-
darske zadeve — spróti. Čim bo list i-
mel večji obseg, bomo tudi lahko več
pisali. Prosimo potrpljenja. —

Humoristi: Potrpajte malo! Starili
šal ne rabimo, ker so stokrat prežveče-
ne. Porabili bomo vse, kar se porabi
da v posebni prilogi. Isto velja za do-
pisnike „Čuka“. —

Kritikaster: — Urednik pri listu
urejuje vso stvarno; ni pa pooblaščen,
da vsako neumnost priobči, kakor si jo
kdo želi. Bolj jasno ne moremo poveda-
ti tistim, ki nočejo razumeti! —

I. Kočar — Prevoje: Prepóžno. Pri-
hodnjic pride.

Čuk piše ...

Teško je čuku razumeti, kako ču-
dovito nežne živce imajo Ptujčani. Bog-
vezakaj jim to preklicano frifotanje in
skovikanje čukove družine gre tako na
živce! Ali so ostrji kljuni čukecov temu
krivi ali pa v nočne skrivnosti prodira-
joče oči pripadnikov čukovega in sovi-
nega rodu? Uganjka, hujša od babilon-
ske zares! Ako najde kateri od tovari-
šev, kako nekdo frifota čez plot, ali mo-
re kaj zato, da obvisi na ograji kos hlače
ali ženskega krila? In ako izve kdo iz-
med nas za kak skrivnostni sestanek,
vendar ne more biti greh, ako to poro-
ča glavarju svoje družine, ki ima že to-
liko tujih grehov „molčanja k grehu
bližnjega na vesti, da je že kar plesat
postal. In ako najdejo v Ptuj ali dru-
god kako žalostno znamenitost bodisi

A. Stražar:

Zatajeni sin.

Pripoved iz časa tlačanstva.

(Enajsto nadaljevanje.)

V kratkem času sta se že vrnila o-
skrbnik in Peterček nazaj. Dondež je
vzel svetle cekine, a ob slovesu je še
smeje rekel:

„Vražji kum; le obišči še nas, a
to si zapomni, vsak obisk te stane 100
cekinov!“

Nato so se pa razšli vsak na svojo
plat.

—:—

V družbi svoje ljubljene Angelice
matere in njenega očeta Zlatarja je ho-
dil Peterček proti svojemu ljubljenu
domačemu kraju, kjer je užival svojo
brezskrbno otroško mladost, v Zahrib.
Ravno na večer so prišli do ljubke do-
mače cerkvice na hribčku sv. Marjete.
Solze radosti in veselja so stonile fan-
tu v oči, ko je znova po treh letih do-
li v nižavi zazrl svojo tako ljubljeno
vas!

Obedve — mati in Angelica sta ra-
zumeli fantovo radost; prva je sprego-
vorila mati:

„Ljubi moj sin — ali ni lepo tu?“

Peterček se nasloni na svojo ma-
ter pa spregovori: „Da, da mamica,
marsikateremu se zdi domači kraj naj-
lepši; — a pogledjte tja, tam je tisti,
za me črni oblak — reberski grad; kjer
živi „tisti“, zavoljo katerega sem šel
z doma. —

Na te besede pa se takoj oglasi
Angelica:

„Peterček, lepo te prošim, nehaj
že o tem zavoljo mene, ako fine le
količkaj ljubiš — to vem, da me; a ne
žali tudi svoje dobre mamice; ne žali
jo, lepo te prošim!“

Dekle se zajoka in nasloni na Pe-
terčka; — to ga tako v srce pretrese,
da tudi njemu znova pridejo solze v
oči; šele čez čas zamore spregovoriti:

Ljubljena moja Angelica, ne jokaj!
Zavoljo tebe naj bode vse to pozabljeno
— pozabljeno za vedno!“

Vsi skupaj so nato občudovali ve-
derni zahod solca, ko je zlata večer-
na zarja zlatila one divne gorenjske

hribe pa kamniške planjine. Ravno z
mrakom pa so vsi srečni šli nizdoli po
stezici v zahribsko vas.

VL. POGLAVJE.

Rokovnjaški poglavar:
Dondež je izpolnil svojo
grožnjo — „Grbastega
Lukeža so našli seljani
v podgorijskih brdih
obešenega.“

Naslednje jutro, ko je „grbasti
Lukež“ vstal iz dobre postelje v graš-
činski sobani, je kajpak šel graščaku
vočit dobro jutro. A ta je bil seveda
zelo slabe volje, — tako slabe, da jo
je možicelj kar popihal, kajti v krat-
kem je vse zvedel!

Ko je Lukež koračil po samotni
gozdni poti, se je plašno oziral na vse
plati, od koder bodo ti vražji rokovnjači
planili nanj. Razburjeno srce se mu je
še umirilo, ko je prišel ven iz gozda,
pa zagledal pred seboj Moravče. Prav
hitro je stopal proti vasi; nekaj še za-
voljo strahu, a nekaj pa tudi zaradi te-
ga, ker je bil že potreben zajtrka.

Sele tik pred vasjo se je srečal z ne-
ko staro žensko. Znova je postal Lu-
kež nemiren, kajti kot vsi drugi, je bil
tudi on tega prepričan, da prvo ju-
tranje srečanje z žensko pomeni goto-
vo nesrečo.

Sklenil je torej, da si bo privoščil
jedila in pijače kolikor bo pač zmogel.
Kajti mislil si je: Vse tako izgleda, da ne
bo več dolgo frave tlačil po tej božji
zemlji.

Vsi pivci ki so bili v znani „Janč-
kovi“ gostilni, pa dobro poznali mo-
žicelja, kako je skop, so se mu na vsa
moč čudili, da je tako na hitro mefico
za merico pil vino.

Eden izmed pivcev mu je smeje
rekel:

„Hej, hej, Lukež, kaj pa danes tebe
drži za vrat? Ali si našel zaklad; če
tega ne, se pa gotovo ženiš; kajne, da
bo tako?“

Na te besede pa ne odgovori Lu-
kež nič drugega kot:

„Hej — ti krčmar Janček! Pridi bli-
že in mi poslušaj! Vsem kar jih danes pi-
je tu, na moj račun vina na mize!“

Na te Lukeževe besede so se šele
čudili vsi.

Pri tem popivanju je tako minuf
dan; prav vsi so bili že pijani, a Luke-
žu pa se je že sklonila glava na mizo
in je dremal.

Gostje so omaňovaje vstajali, pa
polağoma odhajali na svoje domove.

Krčmar pa je pograbil Lukeža in
ga kot otroka nesel na klop k peči;
spal je dalje.

V tem pa je prišel novi gost, pa
zahteval polič vina. Krčmar si je paz-
no ogledoval tega pivca; ki je bil do-
bro oblečen, kot kak kupčevalec.

Prisedel je k njemu, pa ga vprašal:

(Dalje prihodnjic.)

v salonu, v gozdu ali na cesti ali more kaj čuk zato, da se tako dejstvo ne da spraviti s sveta? — Zadnjič enkrat sem zafrfotal v svrhu kontrole svoje družine, hoteč se prepričati, če se lepo obnaša. In glej spaka! Ali prav čujem? Pod menoj, od mene neopažena sta se pogovarjala dva „špispurgarja“ — pol nemško, pol slovensko, divno izmenično. Joj kako sta udrihala po politiki in Japoncih, ki Kitajcem ne dajo miru. Svetovno krizo pa je zakrivil „dieser verdammte Cuk“. Tedaj pa me je minila molčeča potrpežljivost in sem se oglasil, frfotajoč tik nad preplašeno dvojico: „U-u-lhhuu!“ Kako sta se reveža vstrašila! Kar zasmijala sta se gni, ko sta ležala na oledenelih tleh starorimske ceste... — Ostali člani moje družine so mi referirali take čudne stvari, katerih ne smem v resnem postnem času dati na svetlo. Kako pa so razni se o Pustu se zmenili s Kurentom, da rešijo „toto krizo“, pa itak veste. — Ormožki čuk tako pametno piše, da sem ga dal med dopise, takisto tudi središkega „Sršena.“ — Zdaj pa čujte na kratko poročila od drugod. —

Iz Levanjev

je priletel vrbanjski čukec in mi med nedolžnim smehom pripovedoval sledečo ljubezensko zgodbo: „Vrablov Franc in njegov prijatelj Juža sta prišla vabit. Serugov stric Zepa so se zadri naenkrat: „Ta pa je šepa, prešmenčani čuk! — Iz grabljami skočil stric je na Juža „horuk“ in Juža po luftu sfrčel in blizu štale odleti... Zepov Juža, ki od Nežike trpi, da čudna boščin mu krog srca brni in ni je usmiljenje, ker že ve, kaj zmore žalostno srce... Zdaj pa Juža, Zepov zet in Juža, Zepov sin (Nr. I. und II.) sklenili so na jezo pravo lepo zvezo. — Četudi je v ljubezni bila kriza, vzela sta se Juža in pa Liz. Zdaj fara cela je vesela, samo stric Serugov Zepa, čez krizo zdaj načrte sk'e'pa. Nikar se gubi stricek krize nič ne boj, saj vsi te 'mammo radi in čulimo s teboj! — Ker so grablje skoro v mene priletele, so sovka me v varstvo vzele. Tam se potepal sem do pepelnice srede, za fašenk zvedel za razne sem vrbanjske zmede! —“ Pa ko je nekaj čvekalo o gozdovih, lojtrah, dimnikih, teatru, ple-u, sem ga piknil paglavca po kljunu, da se je milo razjokal. — Drugič moram sircati sam v tiste bele kraje, da bom videl, kaj je resnica na vsem! (Drugi naj potrpijo do prihodniči!)

Obilno trgategv in sladkejše grozdje

dosežete z uporabo

NITROFOSKALA Ruše.

Dvo do trisobno stanovanje

po možnosti v bližini koledvora išče za tako ali pozneje fina uradnik družina brez otrok. Ponudbe na upravo lista pod „Mirni stanovalci.“

Kdor oglašuje, napreduje!

Autošpedicija PTUJ

—Gostilna Zupančič—

PTUJSKA TISKARNA

registrovana zadruga z omejeno zavezo

v Ptuj

Merkantilna tiskarna
Knjigotiskarna Stereotipija
Knjigoveznica

IZDELUJE: Vsakovrstne tiskovine, uradne, društvene in zasebne, časopise, brošure, knjige ter sploh vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela v eno- ali večbarvnem tisku, hitro, okusno in moderno po zelo kulantnih cenah.

Prepričajte se o solidni in točni postrežbi!

Franc Simonič

vozi in prevzame za prevoz vsakovrstno blago dnevno Ptuj—Maribor in obratno. Cene solidne, postrežba točna!

Konec tarnanja o krizi v prašičereji!

Ceno prašičem odločuje:

Previdna reja, t.j., da se zredijo in ne obolijo!

To dosežete, ako dodenete k krmi vsaj dvakrat tedensko oblastveno preizkušeni

„MASTELIN“

ki se dobi v vseh trgovinah po Din 3.— in 6.—.

Kjer tega ni, pišite na glavno zalogo

A. KOSEC — Maribor, Tezno.

V Ptuj se dobi „Mastelin“ v trgovini

ARTENJAK & SCHOSTERITSCH.

Ljudska samopomoč v Mariboru

na znanja vsem našim cenj. članom kakor vsemu cenj. občinstvu, da ni v nobeni zvezi s podpornimi društvi

„Vzajemna samopomoč“ v Ljubljani

in

„Kmetijska eksportna zadruga“ v Mariboru.

Naše poslovanje je bilo revidirano meseca oktobra 1931 od inšpektorja ministrstva za trgovino in industrijo v Beogradu, ki je našel isto popolnoma v redu, radi tega prosimo za nadaljno zaupanje kakor dosedaj.

Neveste - pozor!

Dobrostoječ samski obrtnik, solidnega življenja želi v svrhu ženitve resnega znanja z nevesto, ki ima primeren premoženje. Vdove brez otrok niso izključene. Samo resne ponudbe s sliko je poslati na Upravo pod naslovom „VELIKONOČNA SREČA“

Tivar-obleke

samoprodaja

V. RIBIČ — PTUJ

MED

ajdovec, domači pridelek dobite kg po 15 din. pri

Franc Kajnc menjalnica

BUDINA-PTUJ

POZOR!

Poceni voznje!

Priporoča se za lahke in težke voznje vsem prebivalcem Ptuj po najnižjih cenah!

ANA TERBUC

v Čučkovi hiši.